

Κείμενο

[Πλαστογραφία και καλλιτεχνική αξία]

Ένα ζήτημα σχετικό με τη γνησιότητα, το οποίο προκαλεί φιλοσοφικά ερωτήματα, είναι αν ένας αυθεντικός πίνακας έχει μεγαλύτερη καλλιτεχνική **αξία** από μια τέλεια πλαστογραφία. Εδώ θα εξετάσω μόνο τις πλαστογραφίες των πινάκων ζωγραφικής, όμως κάθε είδος καλλιτεχνήματος που έχει υλική υπόσταση μπορεί να πλαστογραφηθεί. Για παράδειγμα, ένα γλυπτό, μια εκτύπωση, μια φωτογραφία και ούτω καθεξής. Τα αντίγραφα μυθιστορημάτων, ποιημάτων και συμφωνιών δε θεωρούνται πλαστογραφίες. Όμως, μπορεί να πλαστογραφηθούν τα **πρωτότυπα** χειρόγραφα, ενώ οι απομιμήσεις στο ύφος κάποιου συγκεκριμένου συγγραφέα ή συνθέτη μπορεί να περάσουν ως αυθεντικά έργα.

Κατ' αρχάς, είναι σημαντικό να γίνει **διαχωρισμός** ανάμεσα στους διάφορους τύπους πλαστογραφίας. Οι δύο βασικοί τύποι είναι το τέλειο αντίγραφο και η ζωγραφική που μιμείται το στυλ ενός διάσημου καλλιτέχνη. Ένα ακριβές αντίγραφο της Μόνα Λίζα¹ θα ήταν πλαστογραφία του πρώτου τύπου. Οι πίνακες του πλαστογράφου Βαν Μέγκερεν στο στυλ του Βερμέρ², οι οποίοι μάλιστα ξεγέλασαν τους περισσότερους ειδικούς, αποτελούν παράδειγμα του δεύτερου τύπου, γιατί δεν υπήρχε πρωτότυπο το οποίο να αντιγράψουν.

Είναι προφανές, λοιπόν, ότι μόνο το πραγματικό χειρόγραφο ενός θεατρικού έργου, ενός μυθιστορήματος ή ενός ποιήματος θα μπορούσε να πλαστογραφηθεί με την πρώτη έννοια του όρου. Θα μπορούσαν, όμως, να γίνουν πλαστογραφίες του δεύτερου τύπου, οι οποίες να αφορούν έργα του Σαίξπηρ λόγω χάρη, από κάποιον που μιμείται **επιδέξια** το στυλ του συγγραφέα.

Θα έπρεπε άραγε να αντιμετωπίζονται οι πλαστογραφίες ως σημαντικά έργα τέχνης από μόνα τους; Αν ο πλαστογράφος είναι ικανός να παράγει ένα έργο που πείθει τους ειδικούς ότι είναι προϊόν του αυθεντικού καλλιτέχνη, τότε ο πλαστογράφος είναι σίγουρα το ίδιο ταλαντούχος με τον αυθεντικό καλλιτέχνη και θα έπρεπε να αντιμετωπίζεται, αν όχι ως ισάξιάς του, τουλάχιστον ως ένας ικανός δεξιότηχης. Αυτή, όμως, η θέση έχει τόσο υποστηρικτές όσο και πολέμιους. Πάντως, αν η προτίμηση ή και η επιμονή για απόκτηση ενός πρωτότυπου έργου έχουν να κάνουν με αιτίες έξω από την τέχνη, όπως είναι η επενδυτική **προσδοκία**, η ψυχολογία ή ο κοινωνικός ανταγωνισμός και η ματαιόδοξη διάθεση των συλλεκτών

¹ Γνωστή και ως Τζιοκόντα. Διάσημη προσωπογραφία του Λεονάρντο ντα Βίντσι.

² Ολλανδός ζωγράφος του 17ου αιώνα.

τέχνης, τότε ίσως πράγματι οι καλές απομιμήσεις να είναι το ίδιο σημαντικές σε καθαρά καλλιτεχνικό *επίπεδο* όσο και τα πρωτότυπα.

N. Warburton (1999). *Φιλοσοφία - Τα βασικά ζητήματα*. Αθήνα: Περίπλους, 247 – 248 (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο (80 - 100 λέξεις).

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Ποιο βασικό ερώτημα θέτει ο συγγραφέας σχετικά με την καλλιτεχνική αξία ενός ζωγραφικού πίνακα; (60 – 80 λέξεις)

(μονάδες 10)

B2. Ποιος τρόπος ανάπτυξης ακολουθείται στη δεύτερη παράγραφο (Κατ'αρχάς ...να αντιγράψουν) του κειμένου;

(μονάδες 5)

Γ. (Μονάδες 15)

Γ1. Να γράψετε από μία πρόταση με καθεμιά από τις ακόλουθες λέξεις (επισημαίνονται και στο κείμενο με **έντονη γραφή**). Φροντίστε, ώστε μέσα από την πρόταση να γίνεται φανερή η σημασία της κάθε λέξης: **αξία, πρωτότυπα, διαχωρισμός, επιδέξια, προσδοκία** (μπορείτε να διαφοροποιήσετε τον γραμματικό τύπο, δηλαδή την πτώση, τον αριθμό, το γένος κλπ.).

(μονάδες 10)

Γ2α. «...ίσως πράγματι οι καλές απομιμήσεις να είναι το ίδιο σημαντικές σε καθαρά καλλιτεχνικό επίπεδο όσο και τα πρωτότυπα...».

Να δηλώσετε αν η χρήση της γλώσσας στην παραπάνω φράση είναι κυριολεκτική/δηλωτική ή μεταφορική/συνυποδηλωτική.

(μονάδες 3)

Γ2β. Να γράψετε δύο προτάσεις με τη λέξη *επίπεδο*. Στην πρώτη χρησιμοποιήστε τη λέξη κυριολεκτικά/δηλωτικά και στη δεύτερη μεταφορικά/συνυποδηλωτικά.

(μονάδες 2)